

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Karl Heinz Bablok, Stefan Egeter, Josef Stegmeier, Karlhans Müller, Barbara Klimesch

κατά

Freistaat Bayern

παρισταμένων των: Monsanto Technology LLC, Monsanto Agrar Deutschland GmbH, Monsanto Europe SA/NV

Αντικείμενο

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Bayerischer Verwaltungsgesichtshof — Ερμηνεία των άρθρων 2, σημεία 5 και 10, 3, παράγραφος 1, 4, παράγραφος 2, και 12, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές (ΕΕ L 268, σ. 1) — Μη ηθελημένη και τυχαία πρόσμειξη, σε μελισσοκομικά προϊόντα, γύρης που προέρχεται από γενετικώς τροποποιημένα φυτά και δεν είναι πλέον ικανή προς αναπαραγωγή — Ενδεχόμενος αντίκτυπος στους όρους διαθέσεως των εν λόγω προϊόντων στην αγορά — Έννοια του όρου «γενετικώς τροποποιημένος οργανισμός» και της φράσεως «παράγονται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς»

Διατακτικό

- 1) Η έννοια του γενετικώς τροποποιημένου οργανισμού κατά το άρθρο 2, σημείο 5, του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές, είναι ότι μια ουσία όπως η γύρη που προέρχεται από ποικιλία γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου η οποία έχει απολέσει την αναπαραγωγική της ικανότητα και στερείται της ικανότητας μεταφοράς του γενετικού υλικού που περιέχει παύει να εμπίπτει στην έννοια αυτή.
- 2) Τα άρθρα 2, σημεία 1, 10 και 13, καθώς και 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1829/2003, 2 του κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων, και 6, παράγραφος 4, στοιχείο α', της οδηγίας 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων, έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση που μια ουσία όπως η γύρη που περιέχει γενετικώς τροποποιημένο DNA και γενετικώς τροποποιημένες πρωτεΐνες δεν μπορεί να θεωρηθεί ως γενετικώς τροποποιημένος οργανισμός, προϊόντα όπως το μέλι και τα συμπληρώματα διατροφής που περιέχουν την ουσία αυτή αποτελούν, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1829/2003, «τρόφιμα [...] που περιέχουν [συστατικά παραγόμενα από ΓΤΟ]». Ο ανωτέρω χαρακτηρισμός ισχύει ανεξάρτητα από το αν η πρόσμειξη της επίμαχης ουσίας ήταν ηθελημένη ή τυχαία.
- 3) Τα άρθρα 3, παράγραφος 1, και 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1829/2003 έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση που

συνεπάγονται υποχρέωση εγκρίσεως και εποπτείας για ένα τρόφιμο, δεν μπορεί να ισχύει κατ' αναλογία για την υποχρέωση αυτή ένα όριο ανοχής όπως αυτό που προβλέπει όσον αφορά την υποχρέωση επισημάνσεως το άρθρο 12, παράγραφος 2, του ως άνω κανονισμού.

(¹) ΕΕ C 24 της 30.1.2010.

Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 8ης Σεπτεμβρίου 2011 [αιτήσεις του Conseil d'État (Γαλλία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως] — Monsanto SAS κ.λπ. κατά Ministre de l'Agriculture et de la Pêche

(Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-58/10 έως C-68/10) (¹)

[Γεωργία — Γενετικώς τροποποιημένες ζωοτροφές — Μέτρα έκτακτης ανάγκης — Μέτρα κράτους μέλους — Προσωρινή αναστολή εγκρίσεως χορηγηθείσας βάσει της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ — Νομική βάση — Οδηγία 2001/18/ΕΚ — Άρθρο 12 — Τομεακή νομοθεσία — Άρθρο 23 — Ρήτρα διασφαλίσεως — Κανονισμός (ΕΚ) 1829/2003 — Άρθρο 20 — Υφιστάμενα προϊόντα — Άρθρο 34 — Κανονισμός (ΕΚ) 178/2002 — Άρθρα 53 και 54 — Προϋποθέσεις εφαρμογής]

(2011/C 311/10)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Αιτούν δικαστήριο

Conseil d'État

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Monsanto SAS (C-58/10 και C-59/10), Monsanto Agriculture France SAS (C-58/10 και C-59/10), Monsanto International SARL (C-58/10 και C-59/10), Monsanto Technology LLC (C-58/10 και C-59/10), Monsanto Europe SA (C-59/10), Association générale des producteurs de maïs (AGPM) (C-60/10), Malaprade SCEA κ.λπ. (C-61/10), Pioneer Génétique SARL (C-62/10), Pioneer Semences SAS (C-62/10), Union française des semenciers (UFS), πρώην Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma) (C-63/10), Caussade Semences SA (C-64/10), Limagrain Europe SA, πρώην Limagrain Verneuil Holding SA (C-65/10), Maisadour Semences SA (C-66/10), Ragt Semences SA (C-67/10), Euralis Semences SAS (C-68/10) και Euralis Coop (C-68/10)

κατά

Ministre de l'Agriculture et de la Pêche

παρισταμένων των: Association France Nature Environnement (C-59/10 και C-60/10) και Confédération paysanne (C-60/10)

Αντικείμενο

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Conseil d'État — Ερμηνεία των άρθρων 20 και 34 του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές (ΕΕ L 268, σ. 1), των άρθρων 12 και 23 της οδηγίας

2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 106, σ. 1), καθώς και των άρθρων 53 και 54 του κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31, σ. 1) — Αναστολή ή προσωρινή απαγόρευση της χρήσεως ή της πωλήσεως ποικιλιών σπόρων σποράς αραβοσίτου προερχομένων από σειρά γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου μετά τη χορήγηση άδειας για διάθεση του προϊόντος αυτού στην αγορά — Αρμοδιότητα των εθνικών αρχών για τη λήψη τέτοιων μέτρων — Έννοια του «κινδύνου» και του «σοβαρού κινδύνου» για το περιβάλλον — Κριτήρια προσδιορισμού του κινδύνου, εκτιμήσεως της πιθανότητας του και αξιολογήσεως των συνεπειών του

Διατακτικό

- 1) Σε περιπτώσεις όπως αυτές των διαφορών των κύριων δικών, γενετικώς τροποποιημένοι οργανισμοί όπως ο αραβοσίτος MON 810, που εγκρίθηκαν μεταξύ άλλων ως σπόροι σποράς με σκοπό την καλλιέργεια κατ' εφαρμογήν της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 1990, για την σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον, και που, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές, ανακοινώθηκαν ως υφιστάμενα προϊόντα, και ακολούθως έγιναν το αντικείμενο μιας υπό εξέταση αιτήσεως ανανεώσεως της εγκρίσεως, δεν δύνανται να γίνουν το αντικείμενο, από μέρους ενός κράτους μέλους, μέτρων αναστολής ή προσωρινής απαγορεύσεως της χρήσεως ή της διαθέσεως στην αγορά κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220 του Συμβουλίου, αλλά, αντιθέτως, τέτοια μέτρα δύνανται να ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού 1829/2003.
- 2) Το άρθρο 34 του κανονισμού 1829/2003 επιτρέπει σε κράτος μέλος να λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης μόνον υπό τις διαδικαστικές προϋποθέσεις του άρθρου 54 του κανονισμού (ΕΚ) 1178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων, των οποίων προϋποθέσεων την τήρηση στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να εξακριβώσει.
- 3) Για τη λήψη μέτρων έκτακτης ανάγκης, το άρθρο 34 του κανονισμού 1829/2003 επιβάλλει στα κράτη μέλη να αποδείξουν, πέρα από την έκτακτη ανάγκη, την ύπαρξη καταστάσεως προδήλως δυναμένης να θέσει σε σημαντικό κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου, την υγεία των ζώων ή το περιβάλλον.

(¹) ΕΕ C 100 της 17.4.2010.

Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 8ης Σεπτεμβρίου 2011 [αιτήσεις του Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Βέλγιο) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως] — Q-Beef NV (C-89/10) και Frans Bosschaert (C-96/10) κατά Belgische Staat (C-89/10), Belgische Staat, Vleesgroothandel Georges Goossens en Zonen NV και Slachthuizen Goossens NV (C-96/10)

(Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-89/10 και C-96/10) (¹)

(Εθνικές φορολογικές επιβαρύνσεις ασύμβατες με το δίκαιο της Ένωσης — Φορολογικές επιβαρύνσεις που είχαν καταβληθεί βάσει συστήματος ενισχύσεων και εισφορών το οποίο κηρύχθηκε αντίθετο με το δίκαιο της Ένωσης — Σύστημα που αντικαταστάθηκε με νέο σύστημα το οποίο κρίθηκε συμβατό — Επιστροφή των φορολογικών επιβαρύνσεων που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως — Αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας — Διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής — Dies a quo — Απαιτήσεις κατά του Δημοσίου και κατά ιδιωτών — Διαφορετικές προθεσμίες)

(2011/C 311/11)

Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική

Αιτούν δικαστήριο

Rechtbank van eerste aanleg te Brussel

Διάδικοι στις υποθέσεις των κύριων δικών

Q-Beef NV (C-89/10) και Frans Bosschaert (C 96/10)

κατά

Belgische Staat (C 89/10), Belgische Staat, Vleesgroothandel Georges Goossens en Zonen NV και Slachthuizen Goossens NV (C-96/10)

Αντικείμενο

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Rechtbank van eerste aanleg te Brussel — Ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου σχετικά με τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας — Εθνικές φορολογικές επιβαρύνσεις ασύμβατες με το κοινοτικό δίκαιο — Φορολογικές επιβαρύνσεις που είχαν καταβληθεί βάσει συστήματος ενισχύσεων και εισφορών το οποίο κηρύχθηκε αντίθετο με το κοινοτικό δίκαιο — Σύστημα που αντικαταστάθηκε με νέο σύστημα το οποίο κηρύχθηκε συμβατό — Επιστροφή των φορολογικών επιβαρύνσεων που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως — Προθεσμία παραγραφής

Διατακτικό

- 1) Το δίκαιο της Ένωσης δεν αποκλείει, σε περιπτώσεις όπως αυτές των κύριων δικών, την εφαρμογή πενταετούς προθεσμίας παραγραφής, που προβλέπεται στην εσωτερική έννομη τάξη για τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου, όσον αφορά την αναζήτηση φορολογικών επιβαρύνσεων που καταβλήθηκαν κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης βάσει ενός «μικτού συστήματος ενισχύσεων και φορολογικών επιβαρύνσεων».
- 2) Το δίκαιο της Ένωσης δεν αποκλείει εθνική ρύθμιση η οποία, σε περιπτώσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, παρέχει σε ιδιώτη μακρότερη προθεσμία για να αναζητήσει φορολογικές επιβαρύνσεις από άλλον ιδιώτη που είχε παρέμβει ως ενδιάμεσος, στον οποίο τις κατέβαλε αχρεωστήτως και ο οποίος τις εξόφλησε για λογαριασμό του πρώτου υπέρ του Δημοσίου, ενώ, αν τις είχε καταβάλει ευθέως στο Δημόσιο, η απαίτηση του ιδιώτη αυτού θα υπέκειτο σε βραχύτερη προθεσμία αναζήτησεως, αποκλίνουσα από το κατά το κοινό δίκαιο καθεστώς της αναζητήσεως των αχρεωστήτως καταβληθέντων, όταν οι ιδιώτες που ενήργησαν ως ενδιάμεσοι όντως δύνανται να αξιώσουν από το Δημόσιο τα ποσά που ενδεχομένως κατέβαλαν υπέρ άλλων ιδιωτών.